

A III. FRANCIA—MAGYAR FÖLDRAJZI KOLLOKVIUM BUDAPESTEN

ENYEDI GYÖRGY

A FÖLDRAJZTUDOMÁNYOK KANDIDÁTUSA

Az immár hagyományossá váló, kétévenkénti francia—magyar geográfus találkozó harmadízben 1968 szeptemberében, Magyarországon került megrendezésre. A kollokvium témája a területi tervezés és a földrajz kapcsolata volt. A kétnapos budapesti ülészak referátumait a francia vendégek* tartották; ezekhez magyar korreferátumok csatlakoztak. Az ülészakon számos magyar geográfus és területi közgazdász vett részt. Az előadásokat sokoldalú és értékes vita követte.

A fő kérdés, amelyre a kollokvium a választ kereste, a következő volt: hogyan — tehát milyen módszerekkel és milyen kutatási témákkal — járulhat hozzá a gazdasági földrajz a területi tervezés gyakorlati feladatainak megoldásához.

A kérdés megválasztását indokolta, hogy a társadalmi különbözőség ellenére a területi tervezés mindkét országban sok hasonló problémával néz szembe. Ilyen pl. a gazdasági tevékenység és a nem termelő szektor túlzott koncentrációja a főváros agglomerációjában; a gazdasági fejlődésben elmaradt agrárvidékek elnéptelenedése; új városok létesítése az ipari fejlesztésbe frissen bevont térségben stb.

A hasonló problémák megoldási módozatai eltérőek. Franciaországban ugyan feltűnően nagy az állami irányítás szerepe a regionális fejlesztésben, alapvetően azonban ez mégis a helyi erőforrásokra támaszkodik, s a helyi döntések függvénye. Magyarországon a területfejlesztési politika meghatározása és — a gazdasági szabályozókon keresztül történő — érvényesítése a központi döntések körébe tartozik.

E különbség természetesen tükröződött az előadásokban és korreferátumokban is. Valamennyi magyar korreferátum (*Bernát T., Enyedi Gy., Kőszegfalvi Gy., Lettrich E.*) a területi gazdasági fejlődés országos, átfogó problémáit elemezte, különböző nézőpontokból.

* A francia delegáció tagjai: Prof. LABASSE J. (Lyon), Mme Prof. BONNAMOUR J. (Rouen), Prof. ROCHEFORT M. és Mme ROCHEFORT R. (Paris), CHATELAIN P. (Paris), MATHIEU N. (Paris) és COQUERY I. (Paris) voltak.

Franciaország magasabb gazdasági fejlettségi szintjéből fakad, hogy a területi tervezés problémái elsősorban a város (egy-egy városok és a városhálózat) fejlesztésében jelentkeznek. Különösen érdekes volt *Rocheport M.* előadása a városhálózat (városhierarchia) tanulmányozásának és a területi tervezésnek kapcsolatáról, valamint *Labasse J.* előadása a Nyugat-Európa-i új városokról. Két előadás foglalkozott a mezőgazdasági tájak átalakulásának kérdéseivel (különösen figyelemre méltó volt *Mme Bonnamour J.* átfogó, problémákat összegező beszámolója). Ez utóbbi két előadásban is elsősorban az urbanizációs folyamatoknak az agrártájat átformáló szerepe állt az elemzés központjában.

A színvonalas eszmecsere nem zárult le a kétnapos előadássorozattal. A hatnapos vidéki tanulmányút minden állomása újabb és újabb oldalát mutatta be a regionális tervezés és a földrajz kapcsolatának. A magyar szakemberek előadásaiából és útvonalvezetéséből kibontakoztak az üdülőkörzetek (Balaton), újonnan képződő ipari agglomerációk (Pécs—Komló) fejlesztési problémái, a mezővárosi urbanizáció (Kecskemét, Hajdúböszörmény), a mezőgazdaság területi szakosodása (Duna—Tisza köze, Nagykunság, Hortobágy) sajátos földrajzi feltételei. A résztvevők tanulmányozhatták Debrecen és Eger városrendezési problémáit és fejlesztési terveit.

A magyar földrajzi kutatásoknak szervezete, a kutatási témák koordinációja különösen nagy érdeklődést és elismerést váltott ki, mivel Franciaországban még az „egyszemélyes” kutatások, a témák szétforgácsolása meg lehetőségen elterjedt.

A nagy tudományos sikert hozó kollokviumot az MTA Földrajztudományi Kutató Intézete szervezte. A következő kollokviumra, 1970-ben, Franciaországban kerül sor, a magyar fél által benyújtandó referátumok a tematikus térképezéssel fognak foglalkozni.